LAUSUNTO

Viite: Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö asiasta HE/37/2025 vp

Sahateollisuuden lausunto: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain muuttamisesta ja uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 7 §:n 7 momentin kumoamisesta

Sahateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa seuraavaa:

1. Yleistä

Hallituksen esitys noudattelee hyvin toimeenpanoa valmistelleen kestävyyskriteerityöryhmän havaintoja. Sahateollisuus ry haluaa kuitenkin nostaa esiin pettymyksensä siitä, että hallituksen esityksessä ei ole huomioitu RED III mahdollistamia sekä samalla pienille ja keskisuurille yrityksille tärkeitä yksinkertaistettuja todentamismenetelmiä alle 20 MW laitoksille.

Sahateollisuus ry:lle direktiivin antama mahdollisuus yksinkertaistetuille todentamisjärjestelmille on äärimmäisen tärkeä uusien kokonaislämpötehorajojen koskettaessa kymmeniä sahojen lämpölaitoksia, jotka ajautuvat nyt ensimmäistä kertaa kestävyyssääntelyn piiriin. Sahojen raportointivelvollisuudet ovat kasvaneet kokonaisuudessaan viime vuosina kuormittavalle tasolle, ja niillä alkaa olemaan jo negatiivinen vaikutus kilpailukykyyn globaalilla sahatavaramarkkinalla.

Sahateollisuus ry on myös huolissaan Energiaviraston resurssien riittävyydestä. Jo nykyisellään vuosia kestävä hakemuskäsittelyt eivät mahdollista esitetyissä aikatauluissa pysymistä.

2. Energiaviraston hakemuskäsittelyt ovat ruuhkaantumassa

RED III myötä ensimmäistä kertaa kestävyyssääntelyn piiriin tulevien laitosten tulee hakea kestävyysjärjestelmälleen hyväksyntä Energiavirastolta. Lisäksi jo voimassa olevien kestävyysjärjestelmien hyväkymispäätökset tulevat tarvitsemaan muutoksia. Pelkästään biomassojen kestävyysjärjestelmien uusien tai muutoshakemusten osalta Energiavirastolla tulee olemaan jonossa tämän vuoden lopussa noin 240 laitosta.

Tavoitteena on, että vuoden 2025 kestävyyskriteeriselvitys tulee jättää jo maaliskuuhun 2026 mennessä. Aikaa on tästä päivästä katsottuna alle vuosi jäljellä. Hallituksen esityksessä mainitaan, että jo nykyisisten järjestelmien hakemuskäsittelyt ovat kestäneet pahimmillaan 2 vuotta hakemuksen jättämishetkestä. Uusien hakemusten tulva tuskin tulee tilannetta helpottamaan.

3. Siirtymäsäännös pidemmäksi ja todentamiseen pidemmät välit

Keventääkseen kohtuutonta kuormitusta alle 20 MW laitoksille, Suomen tulisi hyödyntää laitosten todentamisjärjestelmissä maksimaalisia kevennyksiä. Näitä olisivat mm. kevennykset todentajan laitoskäyntien määrään sekä ryhmätodentamismahdollisuudet. Lisäksi siirtymäsäännökseen tulisi lisätä pienten kiinteän laitosten osalta siirtymäsäännökseen aikajänteen jatkaminen vuodella eteenpäin siten, että hakemuksen voisi jättää vasta 12/26 ja ensimmäinen raportointi olisi 03/27.

Näin kevennettäisiin ylimääräistä kuormitusta ensimmäistä kertaa kestävyyssääntelyn piiriin tulevien laitosten osalta, joille uusien vaatimusten täytäntöönpano vaatii merkittäviä uusien resurssien varaamista, tietojärjestelmämuutoksia sekä uusien käytäntöjen opettelua. Samalla tasoitettaisiin Energiavirastolle kohdistuvaa hakemustulvaa sekä ehkäistäisiin käsiteltävien hakemusten ruuhkaantumista.

4. Muutosesitys

Esitämme hallituksen esityksen sivulle 19 kappaleeseen 5.1 ”Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset” alaotsikon ”Yksinkertaistetut todentamisjärjestelmät” seuraavaa lisäystä:

”Komissiolta saatujen tietojen perusteella on kuitenkin epätodennäköistä, että säädöksiä asiasta saataisiin vielä tämän vuoden aikana. Keventääkseen kohtuutonta kuormitusta erityisesti ensimmäistä kertaa kestävyyssääntelyn piiriin tulevien toimijoiden osalta, Suomi valmistautuu kuitenkin hyödyntämään kokonaislämpöteholtaan 7,5–20 MW laitosten kiinteän biomassan ja alle 2 MW biometaania tuottavien laitosten todentamisjärjestelmissä maksimaalisia kevennyksiä. Näitä olisivat mm. kevennykset ulkopuolisen todentamisen tarpeeseen ja laajuuteen (1–5 vuoden välein riskiperusteisesti), kevennykset ulkopuolisen todentajan laitoskäyntien tiheyteen (1–5 vuoden välein riskiperusteisesti) ja ryhmätodennuksen mahdollistaminen. Lisäksi kohtuullistetaan Energiaviraston uuden järjestelmän ja muutoshakemuksen hyväksymismaksuja. Nämä edellä olevat muutokset voidaan tehdä Energiaviraston päätöksinä ja ohjeistuksissa, tarvittaessa voidaan täsmentää kestävyysasetukseen tarvittavat reunaehdot. Lisäksi siirtymäsäännökseen lisätään uusien laitosten, kuten alle 20MW lämpölaitosten, osalta siirtymäsäännökseen aikajänteen jatkaminen vuodella eteenpäin siten, että hakemuksen voisi jättää vasta 12/26 ja ensimmäinen raportointi olisi 03/27.”

Helsingissä 12.5.2025,

Jimi Rajajärvi, Sahateollisuus Ry

jimi.rajajarvi@sahateollisuus.com

puh 050 470 5481